

PAPP LAJOS

KRÓNIKA A 325-IK NAPON

Közép-európai idő szerint
ma – reggel 7 órakor
Amikor hátunkat vakarva fölkeltünk,
ismét elindult egy úrhajó
négy emberrel a fedélzetén
s mire megreggeliztünk és magunkra vettük a felöltőt
már megtett közel 2500 kilométert.
Éppen abban a pillanatban pedig,
amikor kiléptünk a kapun
és kissé megtántorodtunk a síkos járdán
kezünkkel támasz után kapkodva,
lezuhant az Atlanti-óceán fölött
65 utassal egy turbómotoros Caravell
és nem sikerült senkit megmenteni.
S aztán délelőtt 11 órakor,
míg kávénkat ittuk a büfében,
merényletet követtek el ismét
egy hosszú kezű és nevű diktátor ellen,
a merénylőket persze elfogták már két órával később
s mire levesünket az étkezdében megettük,
rács mögött ültek félholtra verve:
a festő, a katonatiszt és két egyetemista
valahol Dél-Amerikában.
Három óra körül, amikor valaki elmondott egy disznó viccet,
Vietnamban szirénák jajgattak
s mintegy 350 tonna bombateherrel
B 52-esek zümmögtek fenn, messze fenn
négy határmenti város fölött.
Délien, a dzsungelben meg lelőttek
15 papagájt, 3 kigyót, 8 cammogó bivalyt
és több mint 870 zizegő falevelet.
Négy órakor magukra maradtak a székek,
íróasztalok, írógépek,
elindultunk hazafelé – és kiújultak a harcok
India és Pakisztán között ismét,
és sikerült 150 pakisztáni és 40 indiai földműves
viskóját fölgyújtani, vagy összerombolni,
ami igen komoly harci siker mind a két oldalon
és tovább fokozza a harci kedvet.
Később megittunk egy korsó sört,
otthon rádiót hallgattunk és néztük a tévét,

a gyerekek ágyba kerültek,
mostunk, fűrdtünk, lefeküdtünk,
szerettük egymást
és éjjél körül aludtunk már valamennyien,
akkor, amikor összeült ismét a Biztonsági Tanács,
nyilván hogy a Biztonságról Tanácskozzon,
a huszonnegyedik órában
közép-európai idő szerint.
S az év 325-ik napján.

CÉLLÖVÖLDE

A tarkára mázolt óramutatók pörögve körbejárnak.
Előpattan a kakukk és hevesen kakukkolni kezd.
Csilingel a sárga rézcsengő és pufog a nagydob.
Három lövéssel a fegyver két forintba kerül csak.
S két favágó engedelmes-sebesen fejszéz egy farönköt
és amott sirr-sürr fűrészelnék rángva a fűrészelők.
A hét törpe katonásan kimasíroz Hófehérke mellől
s a bajszos-pozsgás férfiú vadabbul ölel egy delnöt
és kicsapódik a kisházon a zöld zsalugáter,
míg benn korhely urát püföli egy asszonysemély.
Elszáll a parányi ólom kis csattanással a csöből.
S bukfencet vet a majom és ágaskodva kapál a ló.
Agancsos fejét megrázza a fehérre pingált szarvas.
A vaddisznó hanyatt esik s lábai égnek merednek.
Ökleit rázza dühödten a füstös-fekete vasorrú bába
és letörik vékony száráról a vérveres papírvirág.
Száll és süvöltve célba csap a második ólomzemecske.
A virág vérverese csordogálni kezd csendben a földön
is immár vértől piroslik az eltalált ágaskodó paripa,
vértől válik még veresebbé a szerelmes férfiú arca
és a fehérre pingált szarvas belei a fűbe omolnak,
két bukfenc után a majom halottan zuhan a mélybe,
a favágók hátán a fehér célkört vér festi pirosra
és a kakukk tollai perzselten szállongnak a levegőben.
Útjára indul a harmadik ólomszem is széleseben.
A kisház zöld zsalugátere kiszakad s teteje beomlik.
Elnémul a korhely férj jajgatása, meg a sodrófa püfölése
és egyberoppannak körös-körül a falak, kémények, tornyok,
felcsapnak sárgán-fehéren a lángok az izzó égboltig.
S elhanyaglanak a víg mulatozók és bámész kíváncsiak.
Alázuhannak mint a tojánhéj, életük vízsugaráról.

VITÉZI ÉNEK A XX-IK SZÁZADBÓL

Vitézek! mi lehet
e rémült föld felett
jobb dolog a békességnél!
Járván az mezőkben
csak látni kelőben
a fényt s minden ékességnél
tisztábban ragyogva
Nap hogy mint fodrozza
az ég vizét!

Aki még él
fölkél az ilyenkor.
Rosszat többé nem szól,
örvend és él

Vitézek! ti holtak,
vérben lehullottak,
kik nyugosztok ott, a mélyben!
Tankok dübörgését,
rakéták dörgését
hallva, fölriad-e még lenn,
halálos halálban,
a volt-szív sarában
szorongástok?

Itt fenn régen
bámul a sötétbe,
ki fegyvert fog s félve
leskel ébren.

Vitézek! jövendőt
szép jegyestől kendőt
álmodván, kik tervezgettek!
Huszonegy években,
lélekben és testben
hogy férfivá cseperedtek.

Jaj, a halál néktek
korai még!
Mivé lesztek,
harc tüze ha lobban
s menni kell majd nyomban
mindeneknek?!

Zúgó villamosság,
pattogó pontosság
s szikrák könyörtelensége!
Színes lámpák, gombok,
kapcsolókorongok,
körök összefutó vége.
Számokban, jelekben,
izzó fénycsövekben
hideg parancs!
És az égre
tűzcsóvák ívelnek,
majd lefelé térnek,
célhoz érve.

Vitézek! mi lehet
e halott föld felett
kevesebb a békességnél!
Járván a mezőkben,
hulló hamu s ködben
mindegy, dél van-e vagy éjjél
s Nap hogy mint fodrozza
az ég vizét!

Lesz nyár és tél,
lesznek holdas esték,
andalgó szelecskék!
Anyag és tér.

IMÁDSÁGAIMBÓL

Én istenem, jó istenem,
Most játsszunk. Most ér a nevem.

Haszna nincs, de jó helóta
lettem. Egy katonanóta

illik hozzám. Te is tudod.
S bajaim előtt nem futok.

Sokáig hangosabb voltam.
Ma nehéz-szemű és szótlan

kamasz — nem rossz. Tán csak konok.
Irigylem sok szép templomod.

És irigylem harangodat,
mely zengve-zengi rangodat

és nem törik. El nem reped.
Hűséges-jó híved neked.

S a nap, ha kint leáldozik
és akármi más változik,

az illetlen pillanatot
kizárja nemes ablakod,

ami mögött itt benn szemem
nyugtatja csend és türelem.

Orgona zúg — „Perelj Uram . . .”
Nézek hosszan, szomorúan.

Én istenem, jó istenem,
rég nem alszom el hirtelen

s nyugodtan, mint a gyermekek.
Pedig hát nem vagyok beteg.

Sokat vívtam-pörlekedtem.
Te nem perelél helyettem.

Fájdalmamra nincsen izzóp.
Védeni nem volt paizsod.

S az ólomüveg-ablakok
közt a mézesszavú papok

hintette aranypor-mesék
csak rejtik lelkünk szennyesét.

Bódulat ez nem tisztulás!
S nem igaz felszabadulás.

Hallgatsz. Panaszom elhagyom.
Irigyellek téged nagyon,

te köd-nyelő üres edény.
Halld! Zeng — „A Sionnak hegyén . . .”

Én istenem, jó istenem,
befoghatnám tán a szemem?

Munkám mellől ha ledülök
pihenni, vagy elmerülök

emlékek közt, volt-dalokban
haragom új lánggra lobban.

Ó, hogy éltünk apám, anyám!
Mennyit állt sírásra a szánk.

Szegénység — végtelen telek,
nagy, lyukas cipők s két gyerek,

soványak — én, meg az öcsém,
álltunk a műhely küszöbén.

Benn sütemények és meleg.
Illatok — torták, krémesek

és lestük. Boldog alkalom,
ha valami túlsült nagyon,

mert abból adtak. Néha fáj
emlékként is az a muszáj.

A jóllakottak szívtelen
szitkai közt, hogy védtelen

tűrtünk . . . S visszamentünk, oda!
Nem alázkodom meg soha.

Én istenem, jó istenem,
ablakomból elengedem

kalickába zárt madarad.
Szálljon! Úgy hátha jó marad.

Én most nem tudok szállani.
Magamért kell jótállani

a földön! S minden ki nem élt
vágymért, minden hitemért.

S bár volnék jámbor assisi.
Csöndes bolond, aki hiszi,

hogy szavával, mi szép-szelíd,
erdők örök ordasait

fehér báránnyá teheti,
s még arra is ráveheti

őket, hogy lelkük más legyen.
Míg szét nem tépik éhesen.

Én istenem, jó istenem,
a virág neve — szerelem.

A virág, mely fölém hajol,
néha szelídebben dalol

s beborítnak levelei;
Párom megadó szemei.

Kinyílott kelyhe ránk borul.
Ó ez a csönd! és fenn kigyúl

teljesedésünk. Csillag az.
Kislányom im, hozzám szalad.

Repkedő két karocskája,
kisdéd-sutaságú bája

s tiszta forrás-fény szemében.
Bízok bennem. Hogy megvédek.

Szóra még ügyetlen nyelve
amint szólít hízelkedve,

majd könnyörgőn, vagy durcásan.
Máskor bújva, hogy ne lássam,

mit akar — az írógéphez
megy s utánoz... Ó be szép ez!

Látod, az én erős váram
ez a virág (itt van nálam)

s kis zöld-sarja. Mind a ketten
itt élnek kitéphetetlen

bennem. Ha nyár van, vagy ha tél.
„Erős vihar, kis gyenge szél.”

Én istenem, jó istenem,
nem alázat s töredelem

fordít feléd. Nem bünbánat.
Valamit kerestem nálad.

Költő vagyok s érző ember.
Gyarló vér-hús — gyötrelemmel

teli pohár. S immár félek.
Hamu hullt. Tegnapi lélek.

Embert étet emberhússal
egy háború ismét. Új dal,

békéltető hogy szülessen,
mely e dühnek véget vessen?

Sugár-szavú tiszta dallam.
Jónás fogoly a cethalban!

S Porphyrius közönyével
él a világ. Aki éber

s kiáltoznék, mire jut az?
Étke lesz Porphyriusnak.

Én, akinek megadatott
látóként látni — ablakot

itt ne nyissak, hol eszméltem?
Hol viaskodva megértem?

„Mint a szép híves patakra...”
Szükség léssen igazakra.

De majd hetednap, vasárnap
nézem a növekvő fákat.

... ez a jövő — mondogatom.
S az öregséget faggatom,

aki egyszer leül velem
az asztalhoz és hirtelen

a tárgyra tér — gyermekeid
fölnevelted, emlékeid

átélted újra. Sorra sor,
abbahagyhatnád, vén csupor.

Igaz! — mondom. — Hisz írásom
úgyis vak már. Ákombákom.

Menjünk. — S végigtapogatok
asztalt, ágyat, egy ablakot.

Aztán behunyom a szemem.
Itt vagyok... Hol vagy istenem?